

ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Згідно п.1 статті 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», замовник у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

Основні вимоги організації та здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення визначені «Порядком здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 року № 1272.

Заходи, що передбачені для здійснення моніторингу, розробляються у процесі стратегічної екологічної оцінки (СЕО) проекту документа державного планування та затверджується органом місцевого самоврядування –Авангардівською селищною радою, який затвердив документ державного планування.

Таблиця 9.1. Земельні ресурси

Наслідки виконання документа державного планування для довкілля	Зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу	Строки їх виконання	Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників	Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників	Методи визначення кожного із показників, які дають змогу швидко та без надлишкових витрат їх вимірювати	Періодичність моніторингу	Засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, не передбачених звітом про СЕО
Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару	Здійснення інженерно-геологічних вишукувань	Після реалізації проекту	Не більше 196,0 га	Не більше 196,0 га	Органолептичним – зоровим методом та за джерелами інформації - Google Earth або іншого ресурсу	щорічно	За допомогою натурних обстежень
Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу	Здійснення топографічних вишукувань	Після реалізації проекту	Не більше 196,0 га	Не більше 196,0 га	Органолептичним – зоровим методом та за джерелами інформації - Google Earth або іншого ресурсу	щорічно	За допомогою натурних обстежень
Зменшення нормативної частки озеленених	Розроблення робочого проекту	Після реалізації проекту	Розрахунковий показник озеленення загального	Питомий (нормативний) показник	За джерелами інформації - вимір площі зелених	щорічно	Використання геоінформаційних систем, а також за допомогою

територій у якості загального користування (%)			користування 23,68 м²/особу	озеленення загального користування 14 м²/особу	насаджень за допомогою Google Earth або іншого ресурсу		натурних обстежень
--	--	--	-----------------------------	--	--	--	--------------------

Таблиця 9.2. Атмосферне повітря

Наслідки виконання документа державного планування для довкілля	Зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу	Строки їх виконання	Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників	Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання	Методи визначення кожного із показників, які дають змогу швидко та без надлишкових витрат їх вимірювати	Періодичність моніторингу	Засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, не передбачених звітом про SEO
Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел	Складання звіту щодо якості атмосферного повітря	Після реалізації проекту	Гранично допустимого забруднення – 50 ГДК, 0,005 ОБРВ, згідно Наказу №336 від 21.11.1997 року Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження списків і введення в дію гігієнічних регламентів (ГДК та ОБРВ) у повітрі робочої зони, атмосферному повітрі населених місць та (ОДР) у воді водоймищ»		Вимірювальний – застосування даних станцій моніторингу повітря	щорічно	Використання геоінформаційних систем, а також за допомогою вимірювань
Погіршення якості атмосферного повітря	Складання звіту щодо якості атмосферного повітря	Після реалізації проекту			Вимірювальний – застосування даних станцій моніторингу повітря	щорічно	Використання геоінформаційних систем, а також за допомогою вимірювань

Таблиця 9.3. Відходи

Наслідки виконання документа державного планування для довкілля	Зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу	Строки їх виконання	Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників	Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання	Методи визначення кожного із показників, які дають змогу швидко та без надлишкових витрат їх вимірювати	Періодичність моніторингу	Засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, не передбачених звітом про SEO
Збільшення кількості	Складання звіту про	Після реалізації	1214 т/рік (ТПВ)	більше	Розрахунковий – використання	щорічно	Використання геоінформаційних

утворюваних відходів	утворення та поводження з відходами об'єкту	проекту		1214 т/рік (ТПВ)	статистичних даних		систем, а також за допомогою натурних обстежень
----------------------	---	---------	--	------------------	--------------------	--	---

Таблиця 9.4. Здоров'я населення

Наслідки виконання документа державного планування для довкілля	Зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу	Строки їх виконання	Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників	Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання	Методи визначення кожного із показників, які дають змогу швидко та без надлишкових витрат їх вимірювати	Періодичність моніторингу	Засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, не передбачених звітом про СЕО
Збільшення шумового впливу	Здійснення інструментального дослідження рівнів шуму та вібрації	Після реалізації проекту	Еквівалентний рівень шуму – 45-55 ДБА	Нормативний рівень шуму - 55 ДБА	Вимірювальний – застосування шумоміру	щорічно	Використання геоінформаційних систем, а також за допомогою вимірювань

Таблиця 9.5. Водні ресурси

Наслідки виконання документа державного планування для довкілля	Зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу	Строки їх виконання	Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників	Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання	Методи визначення кожного із показників, які дають змогу швидко та без надлишкових витрат їх вимірювати	Періодичність моніторингу	Засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, не передбачених звітом про СЕО
---	--	---------------------	--	---	---	---------------------------	---

Збільшення обсягів скидів у поверхневі води	Складання звіту щодо фізичних властивостей і хімічного складу поверхневих вод	Згідно Програми «Питна вода Одещини" на 2021-2024 роки» (16.04.2021 №141)	99000 м3/рік	більше 99 000 м3/рік	Вимірювальний – застосування даних пунктів спостереження	щоквартально	За допомогою вимірювань
Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод	Складання звіту щодо якості стічних вод	Згідно Програми «Питна вода Одещини" на 2021-2024 роки» (16.04.2021 №141)	2,500 м3/добу (побутові) 200 м3/добу (виробничі)	більше 2500 м3/добу (побутові) більше 200 м3/добу (виробничі)	Вимірювальний – застосування даних пунктів спостереження	щоквартально	За допомогою вимірювань
Погіршення якості питної води	Проведення санітарно-хімічних та бактеріологічних досліджень питної води населених пунктів (Бузьке тощо) акредитованих хіміко-бактеріологічних лабораторій	Згідно Програми «Питна вода Одещини" на 2021-2024 роки» (16.04.2021 №141)	Санітарно-хімічні показники безпечності та якості питної води, згідно ДСанПіН 2.2.4-171-10	Санітарно-хімічні показники безпечності та якості питної води, згідно ДСанПіН 2.2.4-171-10	Вимірювальний – застосування даних лабораторних досліджень	щоквартально	Використання геоінформаційних систем, а також за допомогою вимірювань. Дослідження показників епідеміологічної безпеки, згідно вимог ДСанПіну 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»

Таблиця 9.6. Інші фактори

Наслідки виконання документа державного планування для довкілля	Зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу	Строки їх виконання	Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників	Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання	Методи визначення кожного із показників, які дають змогу швидко та без надлишкових витрат їх вимірювати	Періодичність моніторингу	Засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків, для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, не передбачених звітом про СЕО
--	---	----------------------------	---	--	--	----------------------------------	---

Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів	Аналізвання отриманих звітних та статистичних даних	Після реалізації проекту	Індивідуально	Індивідуально	Органолептичним – зоровим методом та за джерелами інформації - Google Earth або іншого ресурсу	щорічно	За допомогою натурних обстежень
Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу	Аналізвання отриманих звітних та статистичних даних	Після реалізації проекту	Індивідуально	Індивідуально	Органолептичним, та за джерелами інформації - Google Earth або іншого ресурсу	щорічно	За допомогою натурних обстежень

Таблиця 9.8. Населення та інфраструктура

Наслідки виконання документа державного планування для довкілля	Зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу	Строки їх виконання	Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників	Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників	Методи визначення кожного із показників, які дають змогу швидко та без надлишкових витрат їх вимірювати	Періодичність моніторингу	Засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку
Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему, зміни в структурі транспортних потоків	Здійснення виміру параметру середньої затримки руху транспорту	Після реалізації проекту	40 с	41 с	Вимірювальний – дослідження транспортних потоків	щорічно	Органолептичним – зоровим методом
Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги	Здійснення аналізу фактичного споживання ресурсо-витрат	Після реалізації проекту	Згідно розділу 17 «Техніко-економічні показники» Детального плану території	Згідно розділу 17 «Техніко-економічні показники» Детального плану території	Розрахунковий – використання даних фактичного споживання ресурсо-витрат	щорічно	Використання даних фактичного споживання ресурсо-витрат

Моніторинг - це система постійного спостереження за явищами і процесами, що проходять в навколишньому середовищі і суспільстві, результати якого слугують для обґрунтування управлінських рішень. Моніторинг здійснює замовник документу державного планування. Замовником визначені основні засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку, а саме: проведення натурних обстежень, складання протоколів вимірювань вібрації, протоколів

проведення дослідження еквівалентного рівня звуку та рівнів звукового тиску в октавних смугах частот, протоколів вимірювань вмісту забруднюючих речовин в атмосферному повітрі населених місць, протоколів дослідження проб води, розробка стратегії сталого розвитку Авангардівської територіальної громади.

Організація моніторингу з використанням геоінформаційних систем (далі ГІС)

Ефективним інструментом систематизації та контролю результатів заходів, що передбачаються для здійснення моніторингу наслідків виконання документу державного планування є організація моніторингу з використанням геоінформаційної системи.

Головними принципами моніторингу є:

- системність;
- тривалість та одноманітність контролювання з використанням відносно великого комплексу методів.

Застосування різних критеріїв оцінювання якості довкілля має ґрунтуватися на перевазі вимог того методу, чий критерій жорсткіше.

У результаті всіх вжитих заходів має бути побудована карта організації пунктів моніторингу на території, що підлягає детальному плануванню, та суміжних територій, що зазнають впливу.

Вибірання цінних показників (забруднюючих речовин тощо) у складниках довкілля здійснюють з урахуванням специфіки об'єкту або території, нормативно-методичних документів, даних раніше проведених досліджень, статистичних даних, галузевих стандартів тощо.

На етапі відбирання проб ґрунтів, води, повітря тощо та під час вимірювання рівнів шумового й світлового забруднення здійснити координатну прив'язку в спосіб фіксації місця розташування з використанням GPS–приймачів.

Для координатної прив'язки використовують систему координат – WGS-84 з одиницею вимірювання десятковий градус.

Координати місць відбирання проб зазначають у польовій та супровідній документації з розрядністю до 5-го десяткового знака включно.

Для узагальнення картографічної інформації та створення тематичних карт обов'язковим є використання геоінформаційних систем та формування наборів векторних карт у вигляді файлів геопросторової інформації в поширених форматах даних (ESRI Shape, GeoPackage, Spatialite, GeoJSON тощо).

Основні етапи моніторингу з використанням ГІС:

- збирання вхідного матеріалу; вибирання чи створення геоінформаційної електронної карти;
- наповнення електронної карти картографічною та атрибутивною інформацією польових досліджень;
- ГІС-аналіз екологічної ситуації;
- візуалізація вхідних даних та результатів.